

Aan de leden van de gemeenteraad

datum 11 oktober 2019	zaaknummer RHD-588746	uw brief/kenmerk -
behandeld door J. Verbeek	doorkiesnummer (026) 49 76 599	bijlage(n) -
onderwerp Regionale voorbereidingen doordecentralisatie Wmo- beschermd wonen vanaf 2022		

Beste raadsleden,

In deze brief informeer ik u over de doordecentralisatie van beschermd wonen vanaf 2022 en neem ik u mee in de voorbereidingen die in regionaal verband worden uitgezet.

1 Hoe is het nu geregeld?

Centrumgemeente Arnhem is sinds 2015 verantwoordelijk voor het bieden van Wmo voorzieningen t.b.v. beschermd wonen voor de regio Centraal Gelderland.

- ✓ Arnhem ontvangt als centrumgemeente een budget van ruim 70 miljoen van het Rijk voor beschermd wonen voorzieningen.
- ✓ De inkoop en contractering van zorgaanbieders wordt geregeld door de gemeente Arnhem.
- ✓ Ook de toegang en de regie op de plaatsing van cliënten in beschermd wonen en de maatschappelijke opvang is een taak van de gemeente Arnhem.
- ✓ Rheden heeft Arnhem gemandateerd voor de uitvoering van beschermd wonen.

Bij de decentralisatie van beschermd wonen in 2015 (van AWBZ naar Wmo) was al bekend dat beschermd wonen op termijn een taak zou worden van alle gemeenten.

2 Wat gaat er veranderen vanaf 2021/2022?

1.1 Akkoord over doordecentralisatie vanaf 2022

De VNG heeft afgelopen zomer een akkoord bereikt over de doordecentralisatie en een nieuwe verdeelmodel voor beschermd wonen. De doordecentralisatie gaat in vanaf 2022. Dit betekent dat beschermd wonen een verantwoordelijkheid van alle gemeenten wordt. De centrumgemeente constructie wordt opgeheven en alle gemeenten ontvangen middelen volgens een nieuw verdeelmodel.

1.2 Cliënten van Wmo naar Wlz vanaf 2021

In 2021 wordt de Wlz opengesteld voor inwoners die langdurig aangewezen zijn op beschermd wonen. In onze regio zal circa 21% onder de Wlz gaan vallen. Dit zijn voor onze regio 250 personen en in Rheden 30 personen.

1.3 Overgang naar een nieuw verdeelmodel met een ingroeipad van 10 jaar (2022-2021)

De overgang van een historisch verdeel model naar een objectief verdeelmodel wordt geleidelijk ingevoerd. In het voorjaar is er veel commotie geweest over het voorstel voor een nieuw verdeelmodel voor beschermd wonen. Dit zou een korting van 26 miljoen voor onze regio betekenen. Er komt nu een ingroeipad van 10 jaar. Het ingroeipad geeft ons de kans om een geleidelijke afbouw van beschermd wonen in gang te zetten.

1.4 Maatschappelijke opvang blijft bij centrumgemeente

In 2025 wordt, mede op basis van de ervaringen met beschermd wonen, bekeken of ook de maatschappelijke opvang kan worden doorgedecentraliseerd.

- Zie voor verdere informatie de VNG ledenbrief
[VNG ledenbrief 19/057 d.d. 17 juli 2019](#)

3 De transformatie opgave: Van beschermd wonen naar beschermd thuis

De doordecentralisatie mag het transformatieproces niet in de weg staan. Sinds 2015 staat de transformatie van beschermd wonen naar beschermd thuis centraal. De commissie Dannenberg heeft een visie op de toekomst van beschermd wonen en de maatschappelijke opvang geschetst vanuit het thema: sociale inclusie. Dit betekent dat mensen met psychiatrische of ernstige psychosociale problemen niet meer wonen in instelling, maar zelfstandig wonen in de wijk.

Beschermd thuis is het gehele palet aan voorzieningen: van lichte vormen van begeleiding bij zelfstandig wonen tot wonen in een woongroep met 24 uren begeleiding en toezicht. Het rapport van de commissie Dannenberg 'Toekomst beschermd wonen' uit 2016 is voor de transformatie nog steeds een actuele leidraad.

- Op de website van de VNG staat een filmpje met een uitleg
[Van beschermd wonen naar een beschermd thuis: rapport cie.-Dannenberg | VNG](#)

4 Doordecentralisatie: voorbereiding regionale samenwerking

4.1 Regionale samenwerking is verplicht

Regionale samenwerking is geen keuze, maar een verplichting. Mochten de regio's er in onderling overleg en afstemming niet uitkomen, dan is het niet uit te sluiten dat het ministerie van VWS zal ingrijpen om de regionale samenwerking alsnog tot stand te brengen. Streven is dat eind 2019 alle regio's samenwerkingsafspraken hebben.

4.2 Waarover regionale afspraken maken?

In onderstaande tabel is opgenomen op welke onderdelen gemeenten afspraken met elkaar moeten maken.

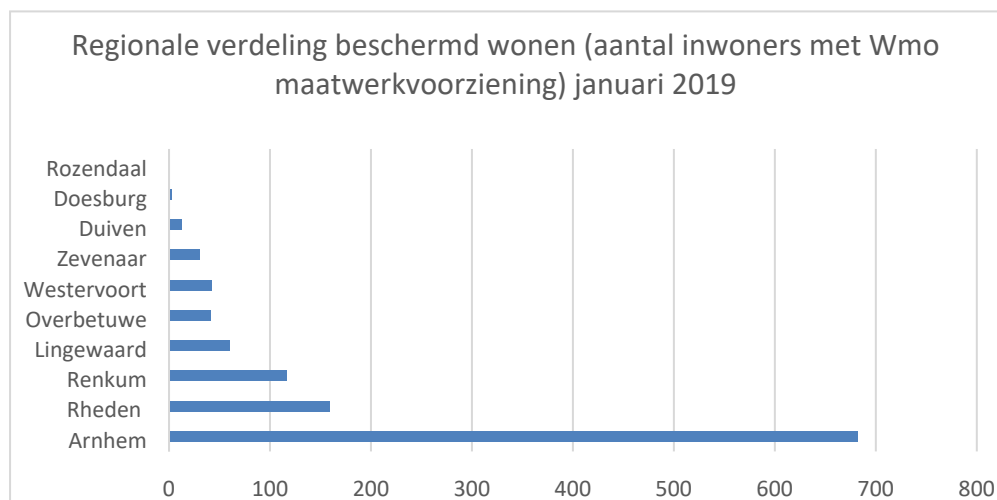
<i>Regionale plannen; worden getoetst aan...</i>
Verdeling van verantwoordelijkheden tussen gemeenten
Verdeling van het beschikbare budget en financiële risico's
Wijze waarop samengewerkt gaat worden tussen gemeenten binnen de regio
Wijze waar op samengewerkt gaat worden met ander betrokken partners binnen de regio (zorgaanbieders, cliënten, verzekeraars, corporaties)
Wijze waarop de overgangsfase tussen nieuwe en oude verdeling van financiële middelen vormgegeven zal worden en hoe hierbij geborgd zal worden dat bestaande en nieuwe cliënten weten waar ze aan toe zijn.

4.3 Hoe ver zijn we?

Het is onze regio nog niet gelukt afspraken te maken. In het portefeuillehouders overleg Zorg (PFO) en bestuurlijke bijeenkomsten is de transformatieopgave besproken en de richting is helder. Obstakels voor het maken van regionale afspraken zijn: onduidelijkheid over de financiële kaders, de steeds veranderende datum voor de doordecentralisatie en de ongelijke verdeling van beschermd wonen over de regio.

4.4 Regionale verdeling beschermd wonen

In de regio Centraal Gelderland hebben ca. 1150 inwoners met een Wmo maatwerkbeschikking Beschermd wonen. Rheden is na Arnhem de gemeente met de meeste personen in Beschermd wonen. Onderstaande figuur illustreert dat er geen evenwichtige spreiding is over de regio. De meeste zorgaanbieders hebben een locatie in de gemeenten Arnhem, Rheden of Renkum.

4.5 Een landelijke vergelijking

Onze regio beschikt historisch gezien over veel plekken beschermd wonen. Het landelijk gemiddeld is 2,1 op de 1000 inwoners. De regio Centraal Gelderland heeft een gemiddelde van 3,1 op de 1000 inwoners. Dit is te verklaren door een historisch gegroeide concentratie van voorzieningen. Dit betekent dat in onze regio niet alleen de transformatie, maar ook de afbouw van voorzieningen een opgave is.

4.6 Besluitvorming

Het gaat onze regio niet lukken de landelijke planning te halen. Er zijn meer regio's die eind 2019 nog geen regionale afspraken hebben. De onduidelijkheid over de financiën verstoort ook hier het proces van doordecentralisatie. We koersen nu op het eerste kwartaal van 2020. De regionale afspraken zullen aan uw raad ter goedkeuring worden voorgelegd.

5 Programma Samen aan zet

5.1 Programmatische aanpak

Onder leiding van een onafhankelijke procesleider van het bureau Xpertisecare is een start gemaakt met regionale samenwerking. Gekozen is voor een programmatische aanpak in de vorm van het programma Samen aan zet. In Samen aan zet 2019-2021 staat de transformatie opgave beschreven.

→ Voor alle voorbereidingen in het kader van het programma Samen aan Zet is een website ingericht www.beschermdthuiscentraalgelderland.nl

5.2 Regionale uitgangspunten

Vanuit de visie van de commissie Dannenberg zijn 3 regionale uitgangspunten geformuleerd:

1. In onze regio hebben mensen een stabiele woonplek nodig in de wijk, midden in de samenleving.
2. We kiezen voor maximaal uitgaan van eigen kracht en eigen regie: het zelf regisserend vermogen wordt versterkt om een eigen thuis mogelijk te maken en uitstroom uit voorzieningen te bevorderen.
3. De verblijfsvoorzieningen zijn kleinschalig en regionaal dekkend.

Kortom: We willen toe naar een breed palet van (beschermd) woonplekken in de wijk, waar kwetsbare burgers wonen in uiteenlopende woonvarianten met flexibele begeleiding met en met 7 x 24 uren woonvoorzieningen voor een kleine groep mensen (regionaal vangnet).

5.3 Spoorboekje: uitwerking ontwikkellijnen

Het programma Samen aan zet heeft een spoorboekje. Langs 4 ontwikkellijnen zullen de gemeenten in de periode 2019-2021 innovaties, keuzes en besluiten verder uitwerken en voorleggen aan de bestuurders in het PFO. De regionale afspraken zullen vervolgens aan college en raden worden voorgelegd voor akkoord.

Ontwikkellijnen uit programma Samen aan zet		Regionale opgave	Lokale opgave
1.	Versterken van de lokale infrastructuur, met aandacht voor preventie		x
2.	Inregelen van het gezamenlijk regionaal georganiseerde aanbod voor opvang en intramuraal beschermd wonen (regionaal vangnet).	x	
3.	Toegang: lokale toegankelijkheid en toegang tot regionaal georganiseerd aanbod (vangnet).	x	x
4.	Wonen: voldoende passende woningen, spreiding en woonvarianten.		x

6 Lokale agenda voor beschermd wonen

Omdat de transformatie van beschermd wonen ook van onze gemeente inzet vraagt, hebben we de volgende acties op onze lokale agenda gezet:

1. We inventariseren of onze lokale infrastructuur voldoende is ingericht en of we voldoende aandacht voor preventie hebben.
2. We onderzoeken of er mogelijkheden zijn voor een betere spreiding van zorglocaties voor beschermd wonen in onze gemeente en regionaal.
3. Er zal verkend worden hoeveel inwoners uit Rheden gebruik zullen maken van het regionaal vangnet beschermd wonen (behoefte versus aanbod).
4. We maken werkafspraken met woningcorporatie Vivare voor het verstrekken van betaalbare huurwoningen voor de uitstroom uit beschermd wonen (rekening houdend met de draagkracht van de wijk).
5. We ondersteunen de inwoner om de stap van beschermd wonen naar zelfstandig wonen te maken met passende begeleiding bij het wonen.
6. We brengen de financiële consequenties van de doordecentralisatie in beeld als er meer bekend is over het nieuwe verdeelmodel.

7 Planning en vervolg

Wij komen het eerste kwartaal 2020 bij u terug met verdere informatie over het nieuwe verdeelmodel en met een voorstel voor regionale samenwerking.

Met vriendelijke groet,
burgemeester en wethouders van Rheden,
namens hen,

Gea Hofstede
wethouder